

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2025. № 5.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.95>

УДК 33.338.1

*Г. П. Мартинюк,
к. е. н., старший викладач кафедри фінансів і кредиту,
Поліський національний університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3572-2770>

*Л. П. Лось,
здобувач ОС бакалавр,
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Поліський національний університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-8168-2148>

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*H. Martynyuk,
PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Finance and Credit,
Polissia National University*

*L. Los,
Bachelor's degree candidate, majoring in Finance, Banking and Insurance,
Polissia National University*

FINANCIAL RISKS IN ENTREPRENEURIAL ACTIVITY

У статті досліджено зростання рівня впливу фінансових ризиків на результати фінансової діяльності підприємства та встановлено що він має безпосередній зв'язок із швидкою зміною економічної ситуації в державі. Особливістю фінансового ризику є те, що він має вплив на зміну структури фінансових активів підприємства та рух вхідних та вихідних фінансових потоків. Зростання рівня впливу фінансових ризиків на результати фінансової діяльності підприємства має безпосередній зв'язок із швидкою зміною економічної ситуації в державі та кон'юнктури фінансового ринку, застосування нових фінансових технологій та інструментів.

На основі проведеного моделювання та аналізу запропоновано ключові напрями вдосконалення фінансової незалежності. Зокрема, диверсифікація доходів дозволить зменшити залежність від нестабільності ринку та забезпечити стійкість фінансових результатів. Оптимізація витрат сприятиме підвищенню ефективності операційної діяльності, що особливо важливо в умовах економічної нестабільності. Формування стратегії управління капіталом та ресурсами дозволить забезпечити достатній рівень ліквідності, що необхідно для стабільного розвитку та уникнення фінансових ризиків.

The growing impact of financial risks on the financial performance of enterprises is directly related to the rapid changes in the country's economic situation and the dynamics of the financial market, as well as the implementation of new financial technologies and instruments. A key feature of financial risk is its influence on the structure of a company's financial assets and the movement of both incoming and outgoing financial flows. The intensification of financial risks is also directly associated with the ongoing military actions within the country, rapid shifts in the national economic environment, changes in financial market conditions, and the use of innovative financial tools and technologies.

Financial risks are an integral component of a company's economic activity and significantly affect its financial stability. They are characterized by several features that define their nature and their influence on financial flows. The dynamic nature of financial risks necessitates constant monitoring and the adaptation of risk management strategies.

The identification of financial risks, their characteristics, and their points of origin holds significant theoretical and practical value. This process is a key element in the development of an effective strategic financial risk analysis system and the construction of a robust risk management framework in business operations.

Based on the conducted modeling and analysis, several key directions for improving financial independence have been proposed. Specifically, income diversification will help reduce dependency on market instability and ensure more stable financial outcomes. Cost optimization will enhance the efficiency of operational activities, which is especially crucial in times of economic uncertainty.

In addition, attracting supplementary income and effectively managing investments will contribute to greater financial resilience for entrepreneurs. Developing a comprehensive capital and resource management strategy will ensure an adequate level of liquidity, which is essential for stable development and the mitigation of financial risks.

Ключові слова: фінансовий ризик, фінансовий стан, фінансові результати, управління ризиками, банкрутство.

Keywords: financial risk, financial condition, financial performance, risk management, bankruptcy.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Фінансові ризики є невід'ємною частиною підприємницької діяльності, оскільки впливають на стабільність та прибутковість бізнесу. В умовах війни та постійних обстрілів управління фінансовими ризиками стає критично важливим для функціонування, відновлення та збереження конкурентоспроможності підприємств. Не прогнозоване зростання валютних курсів, інфляційні процеси та зміни в податковому законодавстві створюють додаткові виклики для бізнесу. Виявлення, оцінка та врахування ризиків у господарській діяльності дають змогу бізнесу отримати конкурентні переваги в боротьбі за споживачів, постачальників і партнерів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Аналіз фінансових ризиків та способів їх управління наразі залишаються актуальними, оскільки досі не існує

нормативного забезпечення, не розроблені ефективні механізми та методи для визначення причин та особливостей. Вагомий внесок у дослідження фінансових ризиків та їх управління зробили такі науковці, як Бондара, Т. Борисової, А. Валянська, В. Мороз, Н. Скопенко, О. Шепеленко та інші. Перераховані науковці та практики, більшу увагу приділяли дослідженню сутності фінансових ризиків, їх класифікації та методів управління. Ми ж пропонуємо аспекти практичного використання методів імітаційного моделювання у діяльності підприємств на базі ФОП Сапожник М. В.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження підприємницьких фінансових ризиків.

Визначена мета обумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- розкрити сутність фінансового ризику;
- дослідити фінансовий стан ФОП Сапожник М. В.;
- оцінити ймовірність банкрутства;
- провести моделювання фінансової незалежності.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фінансовий ризик, як складова частина різної фінансового стану, який відображає фінансові розрахунки та прогнози, обчислюється на підставі оцінки ймовірності втрат в результаті здійснення під час таких подій господарської діяльності. Виявлення, оцінка та врахування ризиків у господарській діяльності дають змогу бізнесу отримати конкурентні переваги в боротьбі за споживачів, постачальників і партнерів.

Фінансовий ризик може з'являтися з різних джерел: економічні умови, політична нестабільність, нормативні зміни та коливання ринку, або через, кредитоспроможність постачальників чи контрагентів, зміни процентних ставок, особливості формування доходів та витрат в бізнесі.

До джерел виникнення фінансових ризиків Ананьєва Ю. В. відносить удосконалення технологічних процесів та вказує що «швидкий технологічний прогрес вимагає від підприємств не лише впровадження новітніх технологій, але й навчання персоналу, адаптації бізнес-процесів та постійного оновлення стратегічних планів»[1].

Фінансові ризики посідають першорядне місце в загальному портфелі ризиків бізнесу. Оскільки визначені ризики займають найбільшу частину сукупних господарських ризиків підприємства та впливають на різні аспекти

діяльності ФОП. Особливістю фінансового ризику є те, що він має вплив на зміну структури фінансових активів підприємства та рух вхідних та вихідних фінансових потоків. Зростання рівня впливу фінансових ризиків на результати фінансової діяльності підприємства має безпосередній зв'язок із швидкою зміною економічної ситуації в державі та кон'юнктури фінансового ринку, застосування нових фінансових технологій та інструментів. Тому можна констатувати що поява будь-якого виду економічного ризику призведе до появи фінансового ризику.

Разом з тим, науковці мають різні підходи до визначення поняття «фінансовий ризик», що зумовлює необхідність його уточнення. Одним із найпоширеніших визначень поняття «ризик» є трактування, запропоноване В. Вітлінським, згідно з яким ризик розглядається як економічна категорія, що відображає специфіку сприйняття суб'єктами господарювання невизначеності та конфліктності в процесах управління, прийняття рішень та оцінки. Однак це визначення не враховує особливостей фінансових ризиків і може застосовуватися до будь-яких економічних ризиків, таких як підприємницькі, управлінські чи виробничо-господарські [2].

Науковці трактують фінансовий ризик по-різному. В. Грушко та І. Балабанов визначають його як можливість зазнати фінансових втрат. А. Бланк і Н. Внукова розглядають цей ризик у контексті ймовірності банкрутства підприємства, макроекономічних змін, таких як інфляція, нестабільність податкової політики, зниження рівня доходів і купівельної спроможності населення. О. Вовчак зазначає, що фінансовий ризик виникає у процесі фінансової діяльності та пов'язаний з операціями, де об'єктами виступають валюта, цінні папери та грошові кошти. Л. Пилипенко наголошує, що фінансовий ризик характеризується ймовірністю втрати фінансових ресурсів у підприємницькій діяльності [3].

Аналізуючи різні підходи до визначення фінансового ризику, можна зробити висновок, що його сутність полягає в можливості отримання як позитивного результату, так і вартісних втрат під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. Важливою особливістю фінансових ризиків є їхній вплив на рух фінансових потоків і структуру активів підприємства, оскільки будь-який економічний ризик зрештою призводить до появи фінансового ризику.

Фінансові ризики є невід'ємною частиною економічної діяльності підприємства та впливають на його фінансову стабільність. Вони мають низку характеристик, які визначають їхню природу та вплив на фінансові потоки (рис. 1).

Динамічний характер фінансових ризиків зумовлює необхідність постійного моніторингу та адаптації стратегії управління ними. Таким чином, ефективне управління фінансовими ризиками є важливим елементом забезпечення стійкості підприємства.

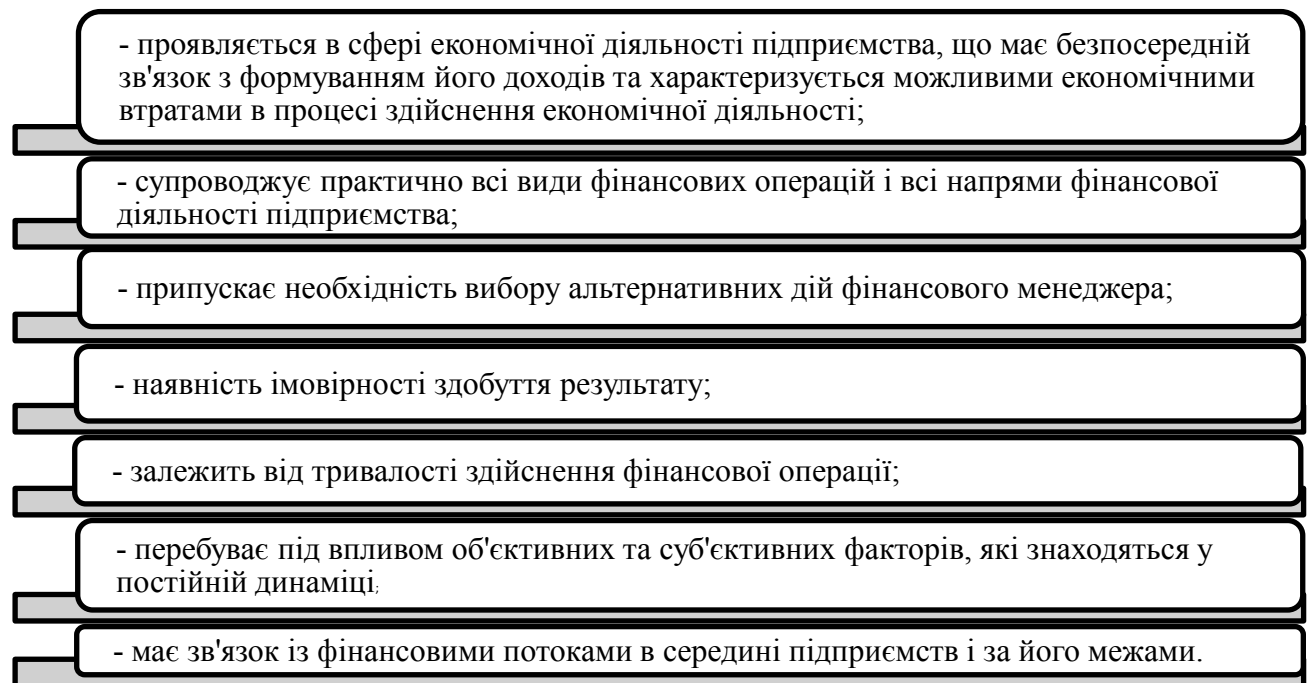

Рис. 1. Ключові характеристики фінансових ризиків

Джерело: побудовано автором на основі [4].

Фінансові ризики супроводжують усі види фінансових операцій підприємства та залежать від багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів. Вони передбачають вибір альтернативних рішень та пов'язані з ймовірністю отримання як позитивного, так і негативного результату. Тому на кожному підприємстві нагальним завданням є розробка дієвої системи забезпечення фінансової безпеки, яка характеризується тісним взаємозв'язком і взаємообумовленістю її окремих складових, тому при прийнятті управлінських рішень потрібно враховувати цей взаємний вплив одних факторів на інші[8].

Дослідження, проведене за джерелами [2,3, 5], виявило, що існує кілька видів фінансових ризиків, кожен з яких пов'язаний з певними рішеннями, що їх

приймають організації. Кожен тип ризику має специфічні особливості, які залежать від сфери діяльності компанії та умов, у яких вона працює.

Системний ризик є глобальним і впливає не тільки на окремі підприємства, а й на всю економічну систему в цілому. Він може виникати через фінансові кризи, політичні нестабільності, значні зміни у валютних курсах або економічні потрясіння.

Ідентифікація фінансових ризиків, їхніх особливостей та місць виникнення має важливе теоретичне та практичне значення. Це є ключовим елементом для формування підприємством ефективної системи стратегічного аналізу фінансових ризиків і побудови дієвої системи управління ризиками.

Фінансова діяльність підприємства є ключовим показником його стійкості та ефективності в умовах сучасного ринку. ФОП Сапожник Микола Володимирович згідно кодів економічної діяльності здійснює бізнес у сфері оптової та роздрібної торгівлі будівельними матеріалами, санітарно-технічним обладнанням, деревиною, а також у транспортній та лісопильній галузях. Багатопрофільність дозволяє отримувати позитивні результати від ведення бізнесу разом з тим, створює додаткові фінансові ризики.

Оцінка фінансового стану ФОП Сапожник М. В. за період 2022-2024 рр. наведена у табл. 1.

Таблиця 1. Оцінка фінансового стану ФОП Сапожник М. В.

тис. грн

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. до 2022 р.	2024 р. у % до 2022 р.
Загальна вартість активів	26 825,10	28 495,60	28 986,40	2 161,30	108,06
Вартість необоротних активів	23 018,19	25 572,00	24 981,50	1 963,31	108,53
Вартість оборотних активів	3 806,91	2 923,60	4 004,90	197,99	105,20
Дебіторська заборгованість	730,62	811,80	1543,80	813,18	211,30
Кредиторська заборгованість	231,93	257,7	182	-49,93	78,47
Власний капітал	24 615,69	26040,7	26938,6	2 322,91	109,44
Залучений капітал	2 209,41	2454,9	2047,8	-161,61	92,69
Коефіцієнт співвідношення необоротних і оборотних активів	0,86	0,90	0,86	0,00	x
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,17	0,11	0,16	-0,01	x

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю Сапожник М. В.

За даними дослідження, фінансовий стан ФОП Сапожник М. В. є стабільним і демонструє позитивні тенденції розвитку. Однак, для комплексної оцінки фінансового стану необхідно враховувати ймовірність банкрутства підприємця.

Так, результати оцінки ймовірності банкрутства ФОП Сапожник М. В. за п'ятифакторною моделлю Е. Альтмана, яка дозволяє визначити рівень фінансової стійкості та потенційні ризики неплатоспроможності.

Таблиця 2. Оцінка ймовірності банкрутства ФОП Сапожник М. В.

тис. грн

Показники	Методика розрахунку	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2024 р. +, - до 2022 р.
Прибуток до оподаткування	1	240,39	289,50	1192,80	952,41
Вартість активів	2	26825,10	28495,60	28986,40	2 161,30
Чистий дохід від реалізації	3	4768,47	5298,30	5321,60	553,13
Вартість власного капіталу	4	20000,00	20000,00	20000,00	-
Прибуток	5	1532,00	2 165,00	3689,00	2 157,00
Короткострокові зобов'язання	6	1195,11	1327,90	342,90	-852,21
Власні обігові кошти	7	2392,29	1351,80	2514,10	121,81
K ₁	8=1÷2	0,01	0,01	0,04	0,03
K ₂	9=3÷2	0,18	0,19	0,18	0,01
K ₃	10=4÷6	16,73	15,06	58,33	41,59
K ₄	11=5÷2	0,06	0,08	0,13	0,07
K ₅	12=7÷2	0,09	0,05	0,09	0,00
$Z = 3,3 \times K_1 + 1,0 \times K_2 + 0,6 \times K_3 + 1,4 \times K_4 + 1,2 \times K_5$		10,44	9,42	35,60	25,16
Ймовірність банкрутства		Низька	Низька	Низька	Зменш.

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ФОП Сапожник М. В.

Результати оцінки ймовірності банкрутства ФОП Сапожник М. В. за п'ятифакторною моделлю Е. Альтмана свідчать про суттєве покращення фінансової стійкості підприємця у 2024 році. Значення інтегрального показника Z зросло з 10,44 у 2022 році до 35,60 у 2024 році, що свідчить про зниження ризику неплатоспроможності.

Разом з тим, моделювання фінансової незалежності є важливим етапом для підприємців, які прагнуть забезпечити стабільність і розвиток свого бізнесу. Для ФОП Сапожник М. В. цей процес включає в себе не лише

визначення поточного стану фінансів, а й прогнози майбутніх результатів на основі ретельного аналізу та розрахунків.

Технології моніторингу ризиків, прогнозування витрат і доходів, а також оптимізації капітальних вкладень на основі результатів Монте-Карло дають змогу мінімізувати несприятливі наслідки фінансових коливань [7].

Таблиця 3. Аналіз результатів планування для ФОП Сапожник М. В.

Показники	A, тис.грн	З, тис.грн	ВК, тис.грн	ЧД, тис.грн	ЧП, тис.грн	P, %
Середній показник	27 756,8	2643,9	25700,5	5043,7	553,5	25,2
Стандартне відхилення	15,0	6,2	9,8	432,6	82,1	6,1
Коефіцієнт варіації	0,098	0,099	0,097	0,102	0,128	0,242
Мінімум	26 827,9	2165,8	24 832,9	4915,6	423,6	15,0
Максимум	29 346, 86	2526,9	27309,6	5593,7	1136,6	35,0
Ймовірність h (рентабельність ≤ 0) = 0						

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ФОП Сапожник М. В.

Дані, отримані за допомогою імітаційної моделі для ФОП Сапожник М. В. можна представити таким чином, щоб показати можливий розвиток подій за різними сценаріями: песимістичним, найбільш ймовірним та оптимістичним (табл. 4).

Таблиця 4. Ключові параметри моделювання фінансової незалежності ФОП Сапожник М. В.

тис. грн

Показники	Сценарії		
	Песимістичний	Оптимістичний	Найбільш ймовірний
Вартість активів	26827,9	29346, 86	27756,8
Сума зобов'язань	2165,8	2526,9	2643,9
Власний капітал	24832,9	27309,6	25700,5
Чистий дохід від реалізації продукції	4915,6	5593,7	5043,7
Чистий прибуток	423,6	1136,6	553,5
Рентабельність авансованого капіталу, %	15,0	35,0	25,2
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,92	0,91	0,90

Джерело: розраховано за фінансовою звітністю ФОП Сапожник М. В.

Значення активів коливаються в межах від 26827,9 тис. грн у песимістичному сценарії до 29346,86 тис. грн в оптимістичному. Відповідно, чистий прибуток у найгіршому випадку становить 423,6 тис. грн, тоді як у найкращому – 1136,6 тис. грн, що вказує на значний потенціал зростання за сприятливих умов.

Рівень рентабельності авансованого капіталу у песимістичному сценарії становить 15,0%, тоді як в оптимістичному – 35,0%, що свідчить про високу варіативність прибутковості залежно від ринкових умов та управлінських рішень. Коефіцієнт фінансової незалежності у всіх сценаріях залишається на високому рівні (0,90–0,92), що підтверджує здатність підприємства підтримувати стабільну фінансову структуру.

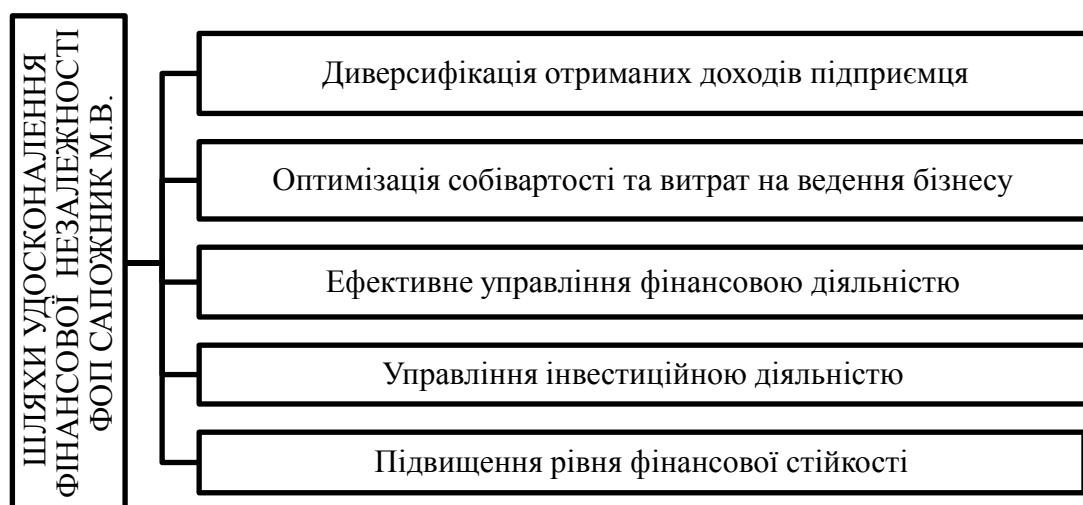
Разом з тим, ключовим напрямом управління фінансовими ризиками можна вважати оптимізацію структури капіталу шляхом зменшення рівня зобов'язань. Для цього доцільно збільшувати частку власного капіталу за рахунок реінвестування прибутку та пошуку альтернативних джерел фінансування, таких як гранти або партнерські інвестиції [10].

Не менш важливим напрямом є диверсифікація доходів. Оскільки моделювання показало значний розрив у рівні чистого прибутку за різними сценаріями, важливо розробити стратегії зменшення залежності від основних джерел доходу. Це може включати розширення асортименту продукції, освоєння нових ринків або впровадження додаткових послуг, що дозволить забезпечити стабільний фінансовий результат у довгостроковій перспективі.

В наукових доробках доктора економічних наук Старинць О. Г. констатується, що «управління фінансовими ризиками є комплексним процесом, який включає не розпізнавання ризику, а його якісну та кількісну оцінку»[9]. Вказується що «і в першому, і в другому випадках йдеться про підсумкове управлінське рішення, яке в першому випадку спонукає до певних дій, а в другому – до утримання від вжиття оптимізаційних заходів»[9].

Для забезпечення стійкого фінансового розвитку ФОП Сапожник М.В. необхідно впроваджувати комплекс заходів, спрямованих на підвищення фінансової незалежності. Основними напрямками удосконалення є диверсифікація доходів, оптимізація витрат, залучення додаткових фінансових ресурсів та ефективне управління інвестиціями. Узагальнені шляхи вдосконалення фінансової незалежності наведено в рис. 2.

Фінансова незалежність ФОП Сапожник М. В. залежить від ефективного управління капіталом, оптимізації витрат та диверсифікації джерел доходу. Аналіз фінансових показників у розділі 2 виявив певні проблеми, серед яких нестабільність операційних доходів, коливання чистого прибутку та недостатньо ефективне використання активів.

**Рис. 2. Шляхи вдосконалення фінансової незалежності для
ФОП Сапожник М. В.**

Джерело: складено автором на основі аналізу фінансової звітності.

На основі проведеного моделювання та аналізу запропоновано ключові напрями вдосконалення фінансової незалежності. Зокрема, диверсифікація доходів дозволить зменшити залежність підприємця від нестабільності ринку та забезпечити стійкість фінансових результатів. Оптимізація витрат сприятиме підвищенню ефективності операційної діяльності, що особливо важливо в умовах економічної нестабільності. Крім того, залучення додаткових доходів та ефективне управління інвестиціями сприятимуть підвищенню фінансової стійкості підприємця. Формування стратегії управління капіталом та ресурсами дозволить забезпечити достатній рівень ліквідності, що необхідно для стабільного розвитку та уникнення фінансових ризиків. Разом з тим, Н. Марусяк настійливо пропонує «формування стратегії протидії фінансовим ризикам є основним напрямом вирішення проблеми фінансової безпеки» [6]

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. В результаті дослідження встановлено, що фінансові ризики у підприємницькій діяльності мають фундаментальне значення у забезпеченні стабільності та розвитку бізнесу. Разом з тим аналіз теоретичних аспектів показав, що підприємства мають застосовувати комплексні методи управління ризиками, враховуючи кредитні, валютні, операційні та інші види ризиків, що впливають на фінансову стійкість. На прикладі аналізу діяльності ФОП Сапожник М. В. було встановлено, що підприємство демонструє позитивну

динаміку фінансового стану та демонструє процес розвитку через, зростання активів, власного капіталу та прибутковості.

Результати прогнозування вказують, що навіть за несприятливих умов бізнес може зберігати стійкість, проте для підвищення рівня рентабельності необхідно оптимізувати витрати та покращити структуру капіталу. Це підкреслює важливість стратегічного планування та використання аналітичних інструментів для управління фінансовими ризиками. Подальшими науковими дослідженнями буде формування стратегії протидії фінансовим ризикам.

Література

1. Ананьєва Ю. В. Аналіз основних факторів, що впливають на фінансові ризики підприємств в умовах глобалізації. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Вип. 2. С. 176-181.
2. Борисова Т. Теоретичні аспекти управління ризиком на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 7. С. 116-121.
3. Галіч М., Михайлов А. Теоретичні засади ризику та ризикменеджменту. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2015. № 12. С. 61-71.
4. Гросул В. А., Усова М. О. Ризик: сутність, причини виникнення та основні види. *Економічний простір*. 2021. С. 58-64.
5. Жихор О. Б., Штехан М. О. Сутність поняття "фінансовий ризик" та його класифікація. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.10. С. 145.
6. Марусяк Н. Л. Фінансові ризики та їх вплив на фінансовий стан підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. № 1.
7. Парфенцева Н. О., Голубова Г. В. Моделювання фінансових ризиків на основі статистичних методів оцінювання. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2022. № 1-2. С. 14-20.
8. Сілакова Г. В. Фінансові ризики в системі забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2016. Вип. 16(4). С. 124-128.
9. Старинець О. Г. Фінансові ризики в діяльності сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 34. С. 180-184.

10. Федулова І. В., П'ятницька Г. Т. Сигніфікація ризик-менеджменту, антикризового управління та комплаєнсу в управлінні фінансовою безпекою підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 26-34.

References

1. Anan'ieva, Yu.V. (2022), "Analysis of the main factors influencing the financial risks of enterprises in the context of globalization", *Problemy systemnoho pidkholdu v ekonomitsi*, vol. 2, pp. 176-181.
2. Borysova, T. (2015), "Theoretical aspects of risk management at the enterprise", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 7, pp. 116-121.
3. Halich, M. and Mykhajlov, A. (2015), "Theoretical principles of risk and risk management", *Naukovyj visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, vol. 12, pp. 61-71.
4. Hrosul, V.A. and Usova, M.O. (2021), "Risk: essence, causes and main types", *Ekonomichnyj prostir*, pp. 58-64.
5. Zhykhor, O.B. and Shtekhan, M.O. (2013), "The essence of the concept of "financial risk" and its classification", *Naukovyj visnyk NLTU Ukrainy*, vol. 23.10, pp. 145.
6. Marusiak, N.L. (2024), "Financial risks and their impact on the financial condition of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 1.
7. Parfentseva, N.O. and Holubova, H.V. (2022), "Modeling of financial risks based on statistical assessment methods", *Naukovyj visnyk Natsional'noi akademii statystyky, obliku ta audytu*, vol. 1-2, pp. 14-20.
8. Silakova, H.V. (2016), "Financial risks in the system of ensuring the financial security of the enterprise", *Naukovyj visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu*. Ser: Ekonomichni nauky, vol. 16 (4), pp. 124-128.
9. Starynets', O.H. (2020), "Financial risks in the activities of agricultural enterprises", *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo, vol. 34, pp. 180-184.
10. Fedulova, I. and Piatnytska, G. (2020), "Signification of risk management, crisis management and compliance in the financial safety management of an enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 8, pp. 26-34.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2025 р.